



RETOS DA XESTIÓN CULTURAL EN GALICIA

Marcos Lorenzo



Algunhas cifras do sector cultural en Galicia:

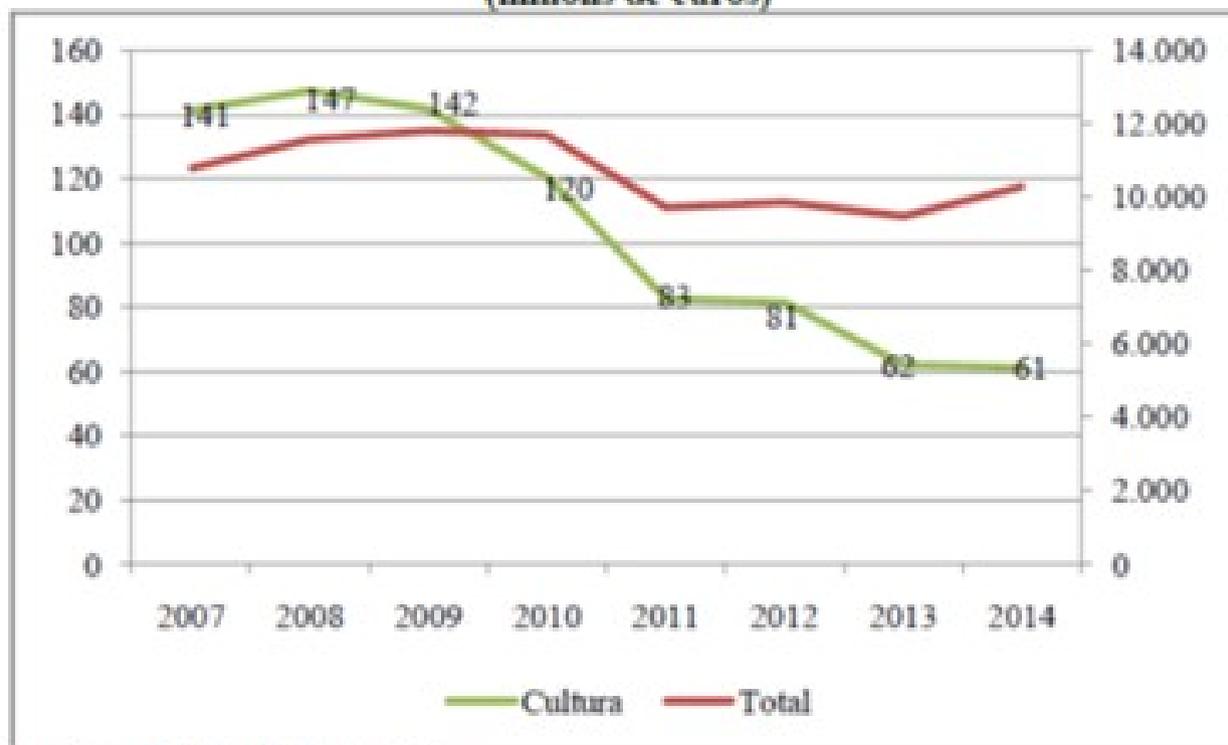
- 24.300 empregos (2013, INE - EPA)
- 5.825 empresas (2013, INE – Directorio Central de Empresas)
- 2.715 M€ de facturación (2011, IGE – Contas Económicas de Galicia)
- O sector cultural representa un 2,5 % do PIB español
(2012, MECD. Cuenta Satélite de la Cultura en España)

Nos últimos tempos, o sector cultural atravesamos unha dobre crise:

- Revolución dixital (endóxena e máis lonxeva): descarga masiva e de balde de contidos na rede. Impacto na industria fonográfica e do cinema.
- Crise económica (esóxena e máis recente): redución nos orzamentos públicos da cultura, diminución nos patrocinios empresariais, contracción dos consumos culturais da poboación.

Vexamos algúns datos: financiamento e gasto público en cultura da Xunta de Galicia

Evolución dos orzamentos do programa 43¹ (Cultura) e do total da Xunta de Galicia (millóns de euros)



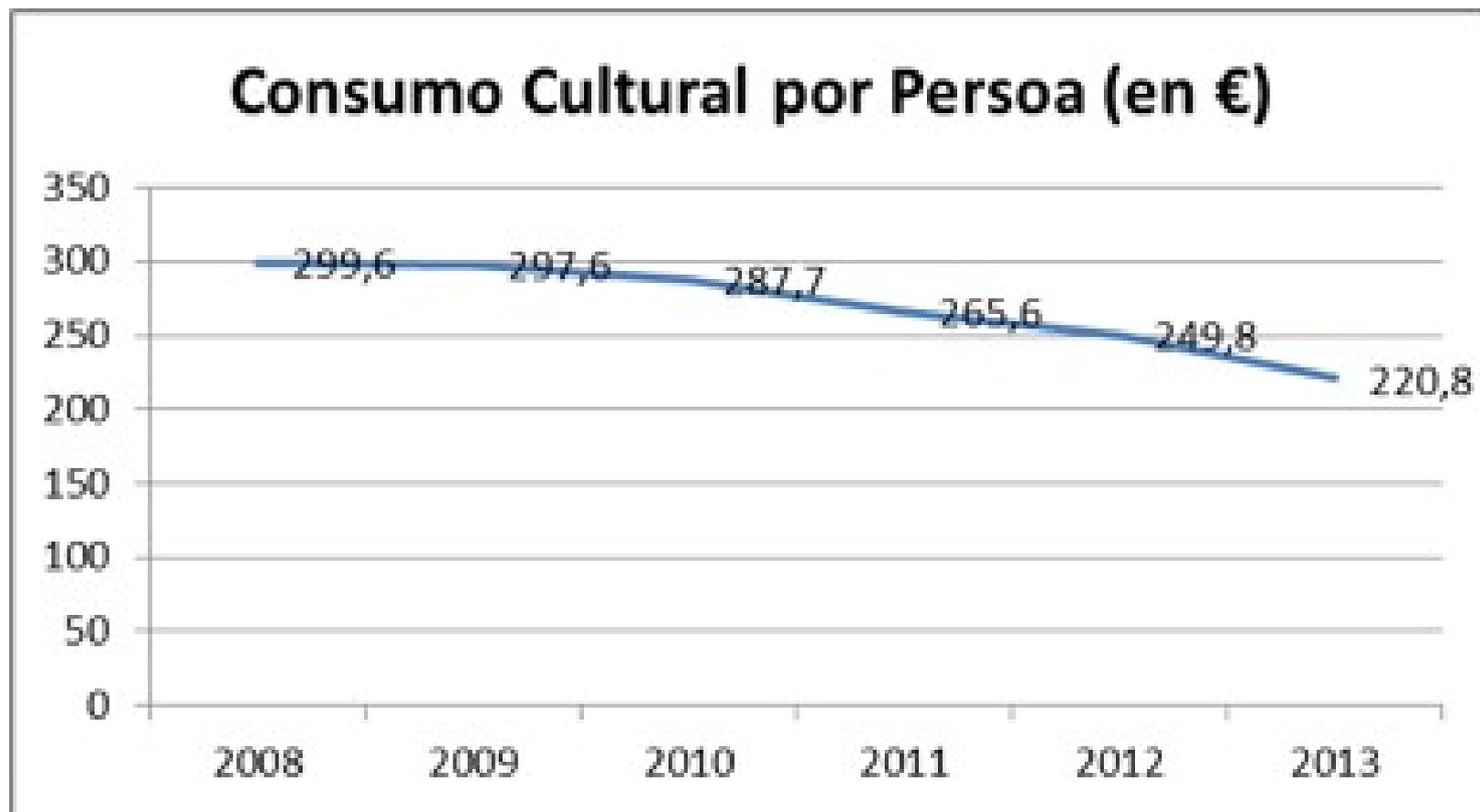
Fonte: Instituto Galego de Estatística

E no que respecta ás administracións locais...
(Deputacións e Concellos de > 5.000 hab.)

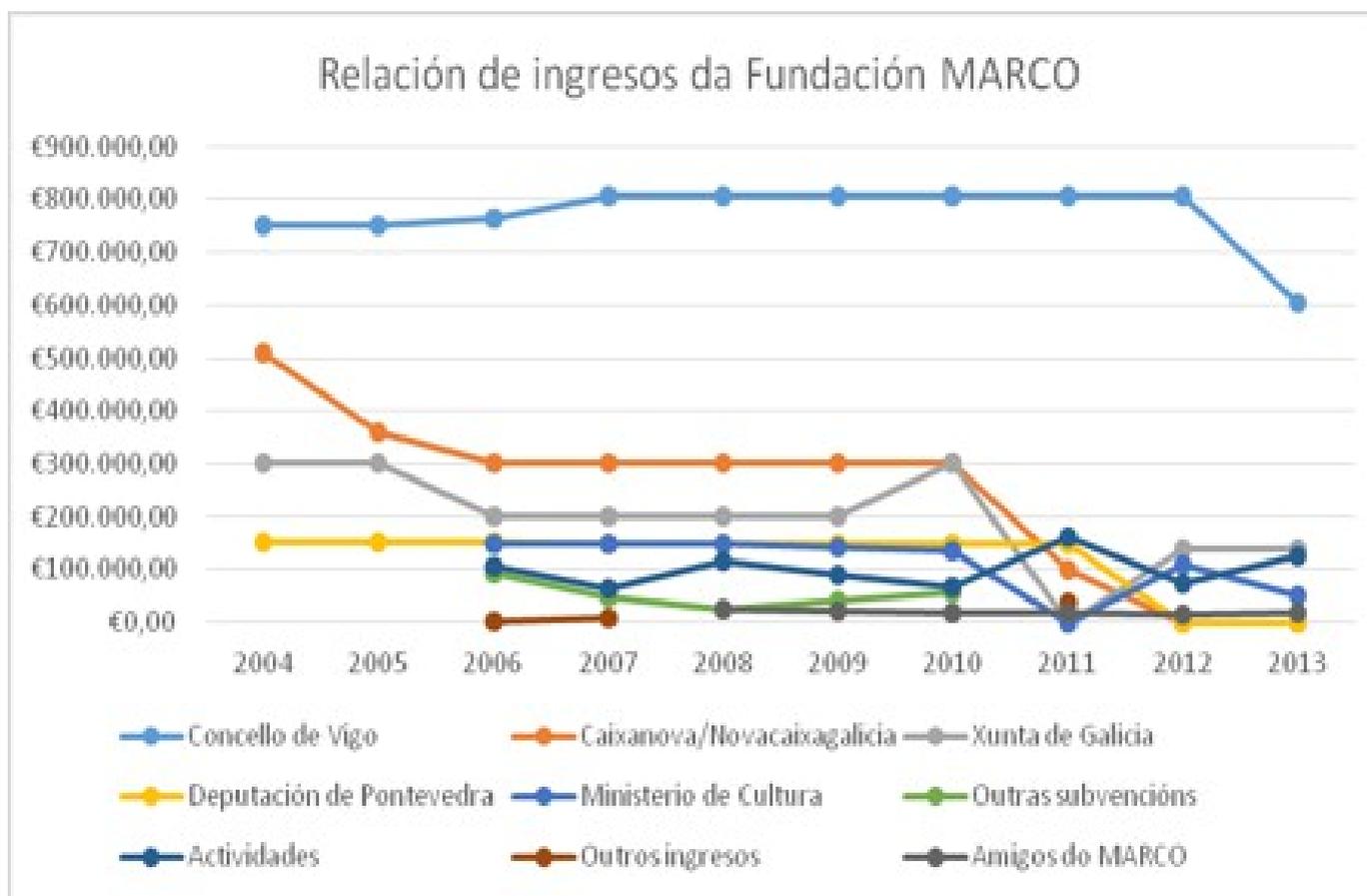


Fonte: MHAP. Estadística de Liquidación de los Presupuestos de las Entidades Locales

Analicemos agora a evolución dos consumos culturais da poboación...



Un exemplo ilustrativo: estrutura de financiamento do Museo Marco de Vigo



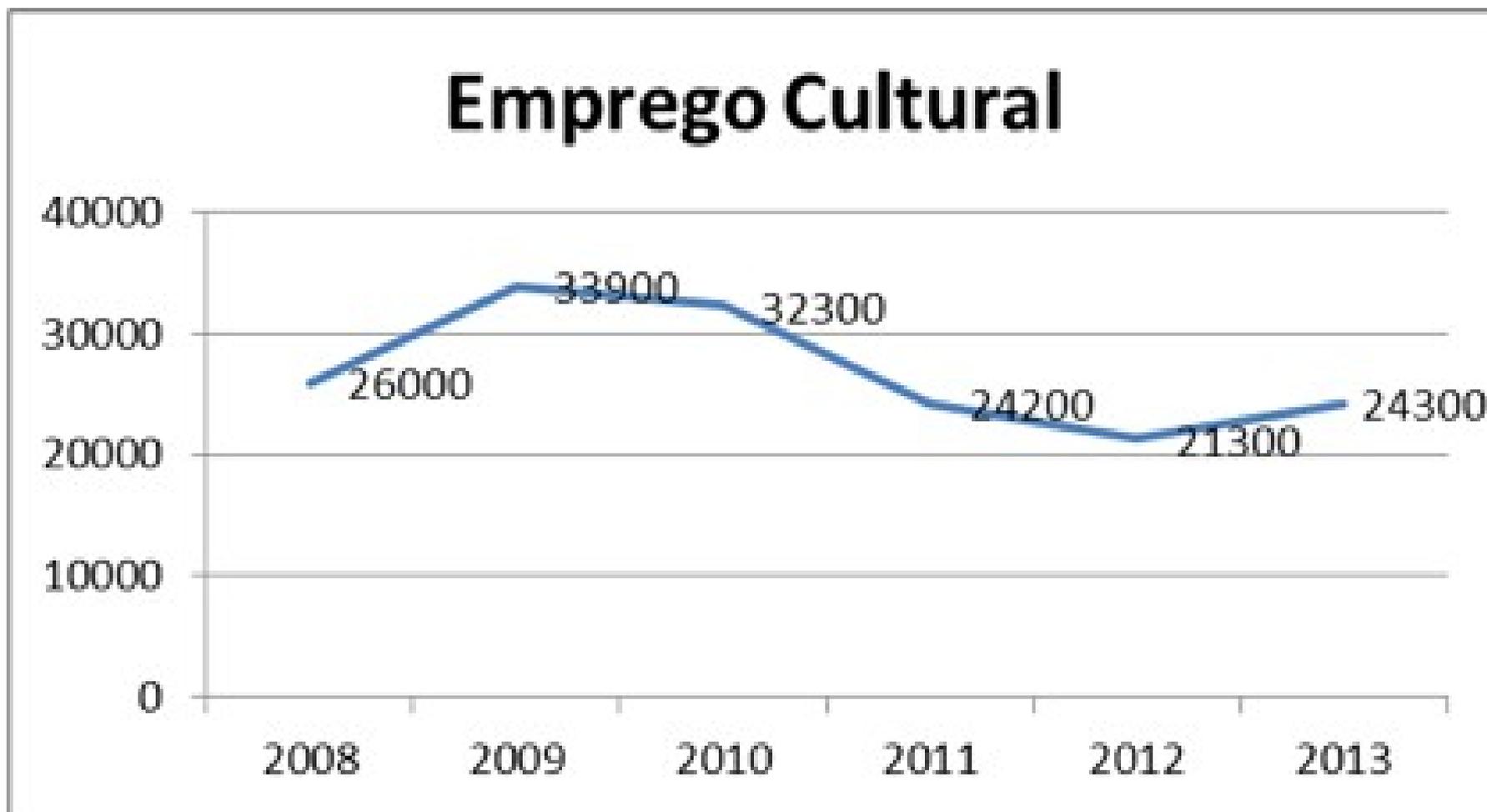
ANÁLISE DE CONTEXTO: A TRIPLA CRISE

RECAPITULANDO:

- 150 M€ menos de gasto cultural do sector público
- 224 M€ menos de consumos culturais da poboación
- 46 M€ menos de gasto cultural das antigas caixas de aforros

**= 420.000.000 € menos
no sistema cultural galego
desde o inicio da crise económica**

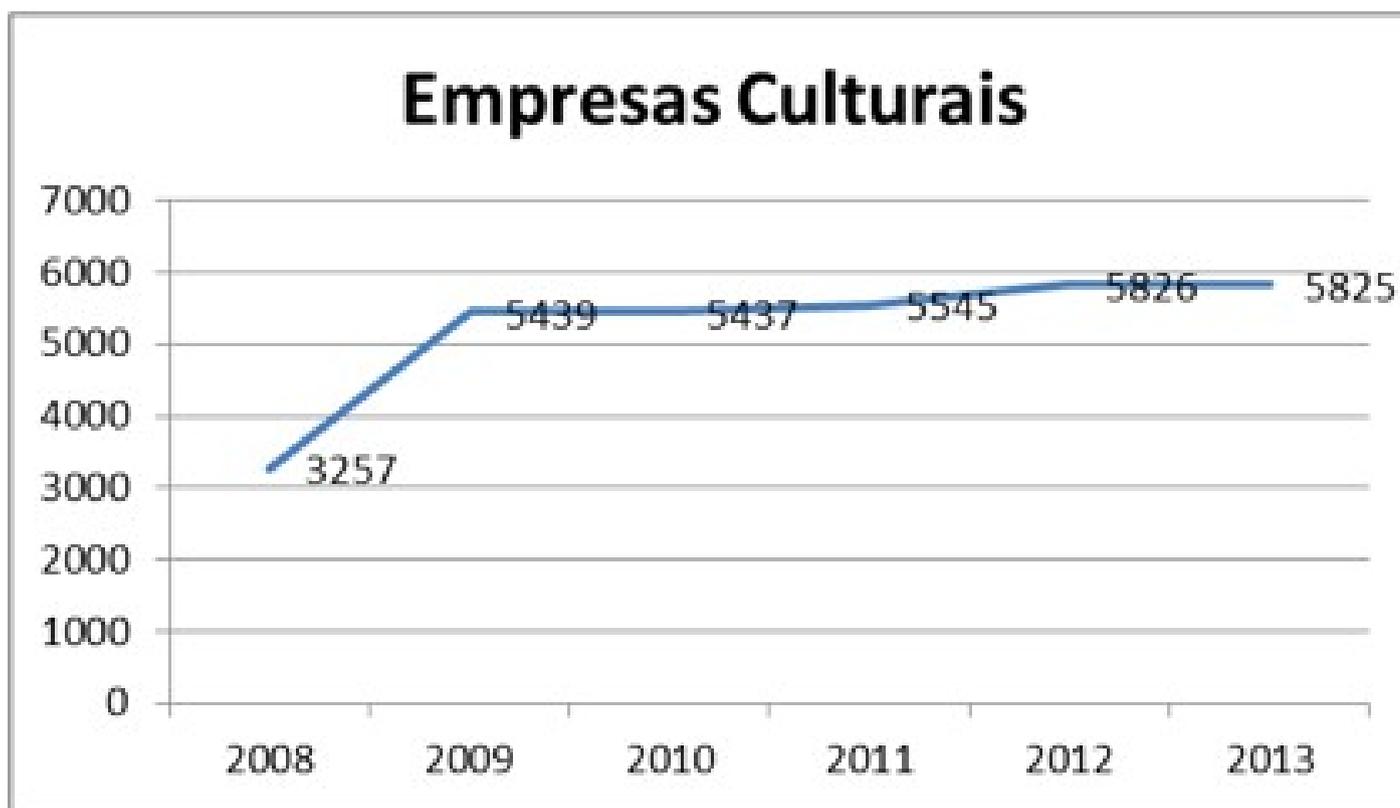
Polo tanto, non é de estrañar a evolución do...



Fuente: INE. Encuesta de Población Activa. Medias anuales.

ANÁLISE DE CONTEXTO: A TRIPLA CRISE

O número de empresas mantívose constante ou mesmo medrou ligeiramente no período da crise:



Fuente: INE. Directorio Central de Empresas

E como son esas novas empresas?

Número de empresas culturais en Galicia por estrato de asalariados

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Sen asalariados	3.435	3.535	3.675	3.800	3.697	3.655
De 1 a 2 asalariados	1.784	1.733	1.636	1.650	1.721	1.812
De 3 a 5 asalariados	444	464	454	471	442	456
De 6 a 9 asalariados	202	195	198	199	193	171
De 10 a 19 asalariados	150	142	132	134	111	117
De 20 a 49 asalariados	49	51	42	44	38	34
De 50 a 99 asalariados	19	19	20	15	19	17
De 100 a 199 asalariados	15	17	13	15	9	8
De 200 a 499 asalariados	2	1	3	2	2	1
De 500 a 999 asalariados	3	2	1	1	1	1

Fonte: INE: Directorio Central de Empresas (DIRCE)

EN CONSECUENCIA:

**RECONVERSIÓN ENCUBERTA
e CAMBIO DE MODELO**

Un exemplo: Dos auditorios aos bares,
das AAPP como cliente único á autoxestión

ANÁLISE DE CONTEXTO: A TRIPLA CRISE

Ao inicio deste apartado fixemos mención a unha tripla crise, pero por agora só mencionamos a revolución dixital e a recesión económica.

Cal sería logo ese terceiro factor?

A AUSENCIA EN GALICIA DUNHA POLÍTICA
CULTURAL DIGNA DE TAL NOME

Cinco síntomas desa ausencia dunha política cultural galega:

- 1) Predominio dos **gastos de capital** sobre os gastos correntes na Xunta de Galicia;
- 2) Inexistencia até 2014 dun **programa de formación superior** en xestión cultural;
- 3) Carencia dun **plan estratéxico da cultura** en Galicia;
- 4) Escaso aproveitamento dos **fondos europeos** para a cultura;
- 5) Falla de estratexias culturais para **o rural**, con poboación dispersa e envellecida.

ANÁLISE DE CONTEXTO: A TRIPLA CRISE

En definitiva, cal están a ser as **consecuencias e saídas** desta **tripla crise** para boa parte dos e das xestoras culturais?

- Autoemprego en precario
- Cultura colaborativa (á procura da monetización)
- Iniciativas de economía social
- Ou se non, emigrar, mudar de sector, o desemprego ou a economía somerxida.

CARACTERÍSTICAS DO SECTOR CULTURAL

- 1) Atomización sectorial.
- 2) Dependencia das Administracións Públicas.
 - 3) Emprego precario e temporal.
 - 4) Difícil acceso a financiamento.
 - 5) A profesionalidade como reto.
- 6) Baseado na innovación, na creatividade e o coñecemento.
 - 7) Escasa proxección exterior.
- 8) A anomalía dos gastos de capital nas AAPP galegas.

TAREFAS DAS ADMINISTRACIÓN PÚBLICAS

A responsabilidade primordial das AAPP debera ser **facilitar o tránsito cara o novo modelo**, acompañar aos axentes culturais na mudanza, proverlles de ferramentas e coñecementos para reciclarse no novo escenario, e así **garantir unha aterraxe suave**, o menos traumática posible.

E para todo iso sería preciso:

O CAMBIO DE MODELO

- Estimular a cooperación entre as empresas e profesionais do sector, para gañar en dimensión (cooperativismo, redes, espazos).
- Mediar con entidades financeiras para a concesión de préstamos.
 - Favorecer o investimento privado en cultura mediante exencións fiscais.
 - Propiciar a colaboración comercial entre empresas culturais e doutros sectores.
 - Protexer aos artistas cun novo réxime laboral e marco de cotización;
- Potenciar a conexión con axentes e operadores internacionais;

O CAMBIO DE MODELO

- Racionalizar a rede de equipamentos culturais e xerarquizar territorialmente os seus usos e programacións;
- Rematar coa gratuidade xeralizada na oferta cultural pública;
- Abandonar paulatinamente o terreo da programación comercial (competencia desleal, gasto ineficiente, gratuidade);
- Concentrar o gasto na elaboración de plans e programas culturais participados pola cidadanía e os axentes da cultura [adeus ao ladrillo];
 - Ofertar un ambicioso programa de formación, en clave profesionalizante;
- E por suposto, “traballar a canteira”, o que debera ser a súa misión principal, mediante o mix cultura – educación.

TAREFAS DOS AXENTES CULTURAIIS

Pola súa parte, os axentes culturais deben encarar un “cambio de modelo de negocio”, que pasa inexorablemente por:

- Un maior achegamento aos públicos e ás comunidades;
- Unha maior diversificación de ingresos, reducindo a dependencia das AAPP e ofertando servizos creativos no mercado;
- Unha plena instalación e uso das novas tecnoloxías;
 - Unha maior énfase no traballo cooperativo;
 - Unha maior formación profesional / empresarial.

PARA UN NOVO MODELO CULTURAL: PROXECTOS



PARA UN NOVO MODELO CULTURAL: PROXECTOS

Entidade financiadora: Fundación Cidade da Cultura de Galicia, 2012.

Equipo promotor: NXC e Marcos Lorenzo.

Obxectivo principal: propiciar o coñecemento mutuo e a colaboración entre axentes culturais e tecido empresarial, de cara a diversificar os ingresos dos artistas e inxectar creatividade e innovación nas empresas. En sintonía co Arts & Business británico.

PARA UN NOVO MODELO CULTURAL: PROXECTOS



PARA UN NOVO MODELO CULTURAL: PROXECTOS



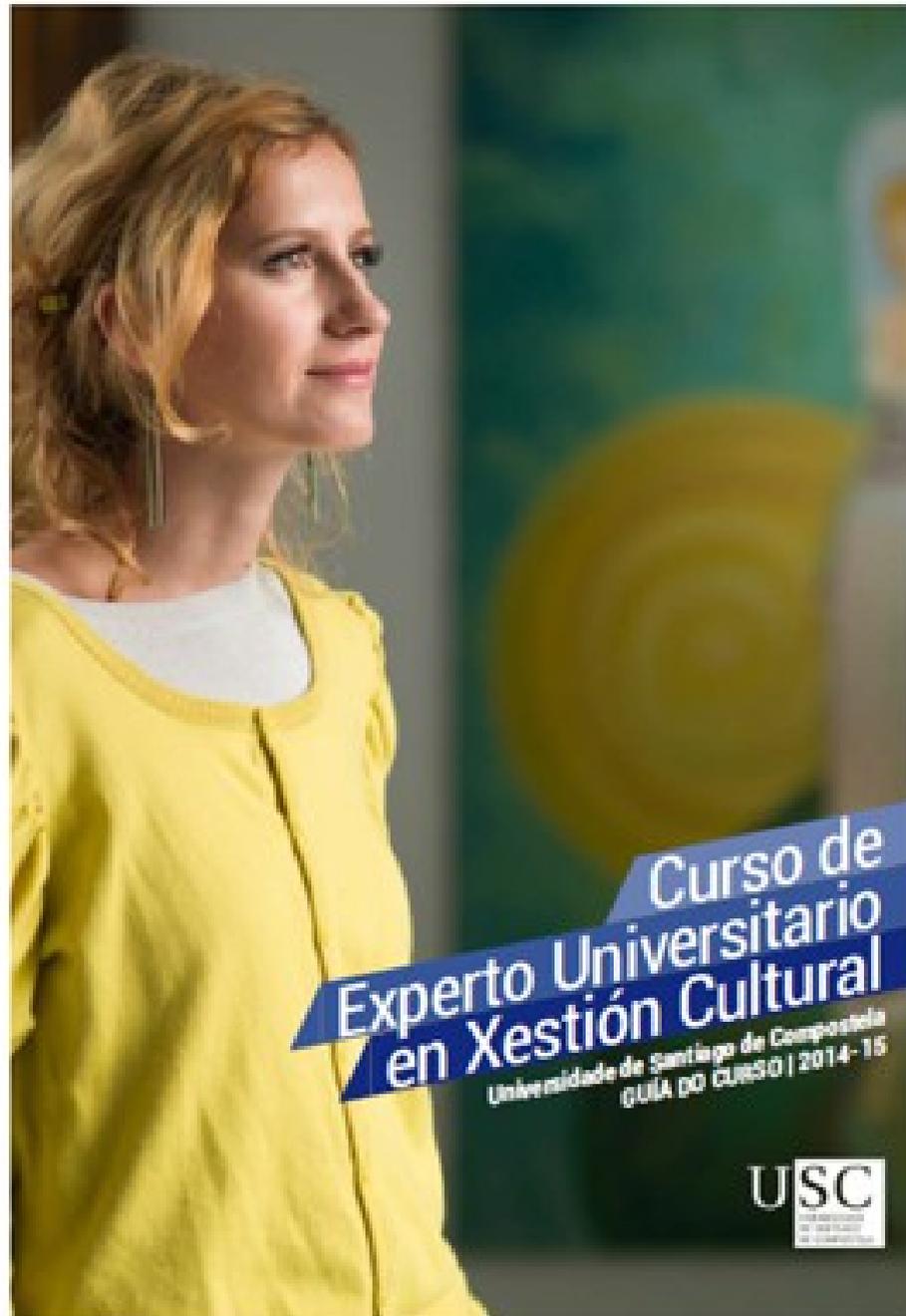
PARA UN NOVO MODELO CULTURAL: PROXECTOS



PARA UN NOVO MODELO CULTURAL: PROXECTOS



PARA UN NOVO MODELO CULTURAL: PROXECTOS



PARA UN NOVO MODELO CULTURAL: PROXECTOS

Entidade de acollida: Facultade de Ciencias Económicas (USC), 2014/15.

Equipo promotor: Sergio Lago, Marcos Lorenzo e Isabel Neira (directora USC).

Obxectivo principal: dotar a Galicia dun programa de formación superior en xestión cultural, adaptado ao cambio de modelo no espazo cultural europeo e capacitando aos profesionais nas novas destrezas e coñecementos que o contexto require.

PARA UN NOVO MODELO CULTURAL: PROXECTOS



PARA UN NOVO MODELO CULTURAL: PROXECTOS



PARA UN NOVO MODELO CULTURAL: PROXECTOS



PARA UN NOVO MODELO CULTURAL: PROXECTOS



PARA UN NOVO MODELO CULTURAL: PROXECTOS



**Cooperativismo e cultura:
unha alianza necesaria**

PARA UN NOVO MODELO CULTURAL: PROXECTOS

Entidade financiadora: Dirección Xeral de Traballo e Economía Social (Xunta de Galicia), 2015.

Equipo promotor: NXC e Marcos Lorenzo.

Obxectivo principal: analizar o potencial da economía social para o fomento da creación de empresas nos eidos culturais e creativos.

PARA UN NOVO MODELO CULTURAL: PROXECTOS



PARA UN NOVO MODELO CULTURAL: PROXECTOS





MARCOS LORENZO

edu.xestioncultural.com
enseres.wordpress.com

